

مژده بید رسیده دوباره ماه رمضان
ماه قشنگ مهمونی پیش خدای مهربان

آموزش ماه رمضان برای کودکان

مقدمه:

توصیف ماه رمضان به کودکان می تواند از روش های مختلفی صورت بگیرد
مثلا از طریق داستان در کودکی و یا گفتن تجربه های خود به کودکان راه های
موثری است.

ماه رمضان را این گونه به کودکان معرفی کنید.

تربیت دینی، یعنی تربیت فرد در سه حوزه اصلی شناختی، عاطفی و رفتاری بر اساس آموزه های دین که موجب پایبندی و تعهد فرد به نظر و عمل آن آموزه ها، می شود. به طور فطری مسئله شناخت خدا و پذیرش اعمال دینی در نهاد همه کودکان وجود دارد اما متناسب با روش های تربیتی والدین، درجه پذیرش آنها توسط کودکان متفاوت است. برخی از افراد اعتقاد دارند که کودکان تا زمان رسیدن به بلوغ، توانایی درک آموزه های دینی را ندارد اما به نظر برخی دیگر، کودکان استعداد آن را دارند که آموزه های دینی را فرا گرفته و در اندازه فهم خود، آنها را درک کنند. ماه رمضان یکی از مسائل دینی است که کودکان هر ساله با آن مواجه شده و فضای معنوی آن به اندازه ای قابل احساس است که حتی کودکان توانایی درک آن را دارند.

کودکان در سنین کم معمولاً درباره ماه رمضان اطلاع خاصی ندارند، آموزش مسائل دینی در مورد ماه رمضان برای کودکان بر عهده والدین و مراکز آموزشی است. اما چگونه می توان ماه رمضان را برای کودکان معرفی کرد؟ آنها ماه رمضان را چگونه می دانند؟ این فرشته های زمینی را باید با ماه مهمانی خدا آشنا کنیم و یا اجازه دهیم که همه چیز را به مرور خودشان کشف کنند؟

روش های معرفی ماه رمضان به کودکان

فرصت تربیتی والدین برای کودکان محدود است و تنها چند سال دیگر با ورود به جمع همسالان خود در مراکز آموزشی، اگر برخی از مسائل و موضوعات

به درستی برای آنها شفاف سازی نشود در سنین نوجوانی با مشکلاتی همراه می شوند. فرد باید از دوران کودکی نسبت به ظرفیت پذیرش و زمینه مذهبی فراهم شده از سوی والدین توسط روش های درست با عبادات و تکالیف دینی

آشنا شود تا در سن بلوغ برای انجام دادن آنها رغبت داشته باشد. در غیر این صورت، انجام دادن برخی از امور واجب مانند نماز و روزه در سن تکلیف و پس از آن، برای نوجوانان سخت می شود و ممکن است با کوچکترین بهانه، نسبت به ترک آن اقدام کند. بنابراین بهترین فرصت برای تربیت، همان سالهای ابتدایی کودک می باشد که می توان مسائل دینی را به زبان ساده برای آنها توضیح داد. در منابع دینی گفته شده است که یاد دادن به کودک مانند حکاکی بر روی سنگ، محکم و ماندگار است.

آموختن مسائل و مفاهیم دینی به کودکان، ارزش بسیاری دارد تا جایی که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم می فرمایند: هر کس کودکی را تربیت کند تا «لااله الا الله» بگوید خدا از وی حساب نمی کشد.

امام سجاد علیه السلام درباره حقوق کودکان می فرمایند: «حق خردسال این است که در آموزش او مهربان باشی و از او در گذری و عیبش را بپوشانی و و با وی مدارا کرده و یاریش کنی. به عبارتی یاد دادن آن هم با مهربانی، حق کودک است و نباید این حق را از او دریغ کنیم» به همین دلیل اگر می خواهید که کودک شما پیش از رسیدن به سن تکلیف، به نماز و روزه پایبند باشد باید با رعایت نکات و اصول تربیتی ماه مبارک رمضان، خاطره شیرین و معنوی از این ماه در ذهن آنها باقی بگذارید. رعایت نکاتی ساده که می توان با توجه به روحیات و علایق کودکان آنها را در نظر گرفت، راهکار های موثری در این

زمینه می باشد. همچنین می توان از روش های ابداعی خود نیز در این رابطه استفاده کنید.

برخی از پدر و مادرها احساس می کنند که آموزش های دینی از طریق کلاس درس و آموزش های رسمی، تاثیر بیشتر دارد و فرزند با دیدن روزه داری آنها و فراگیری از معلمان خود با ماه رمضان آشنا شوند. زیرا آموختن مفاهیم دینی در کنار همسالان و از طریق معلم، تجربه ای شیرین برای فرزندان است.

اما برای معرفی ماه رمضان توسط والدین باید نکاتی را در نظر گرفت، اینکه چه حرف هایی باید زده شود؟ زمان مناسب چه وقتی است؟ موضوعاتی است که در موفقیت ما تاثیر بسزایی دارد.

چطور بگوییم:

وقتی وارد حیطه تربیت می شویم و کودکان مخاطب ما هستند، زبان کودکانه و قابل فهم، اصل اول می باشد. بر اساس فهم و تجربیات آنها، ماه رمضان را به آنها معرفی می کنیم. با یادآوری از مهمانی های که در آن به کودکان خوش گذشته است، ماه رمضان را نیز مانند یک مهمانی پر از خوبی و خوشی توسط خدا توضیح می دهیم و از ویژگی هایی مانند صحبت با خدا، خواستن و امید به اجابت خدا، مهربانی با دیگران و مواردی که کودکان به آنها علاقه دارند صحبت می کنیم.

داستان گفتن را فراموش نکنید:

داستانهای کودکانه ماندگاری زیادی در ذهن کودکان دارند. می توان زندگی ائمه و پیامبران الهی را در قالب قصه در این ماه به کودکان بگوئیم و آنها را به شنیدن ترغیب کنیم. برای قصه گویی می توان از عروسک های بندانگشتی یا

بزرگتر استفاده کنیم. همچنین استفاده از کتاب های مذهبی کودکانه و مصور با صداهای مخصوص داستان گویی روش موثر دیگر می باشد.

پذیرفتن سختی های آموزش:

برای آموزش مفاهیم دینی به کودکان باید صبر زیادی داشته باشیم که ثواب این آموزش کمتر از عبادت های معمولی در ماه رمضان نمی باشد. دیدن تعارضات جامعه با آموزش های ما یکی از مشکلات در این زمینه می باشد یعنی کودکی که فردی را در حال روزه خواری می بیند و خود به تازگی با روزه داری آشنا شده است را دچار تعارض می کند. به همین دلیل کودک را با روزه های کله گنجشکی نیز آشنا کنید تا در شرایط خاص ، بتوانید پاسخی مودبانه و مناسب به کودک دهید.

گفتن تجربه های خود:

از اولین تجربه های خود در روزه داری با کودک سخن بگوئید و از آنها نیز بخواهید تا تجربه های خود در هر موردی از ماه رمضان که تجربه کرده اند را در ذهن و خاطرات خود نگه دارند.

شناساندن ارزشهای اخلاقی:

بالحنی محبت آمیز و کودکانه، ارزش های اخلاقی همچون وفای به عهد و ایثار و راز داری و راستگویی و امانت داری و حفظ زبان از خطاها در ماه رمضان را به کودک آموزش دهید.

ماه رمضان را ضیافتی بزرگ بدانید:

خانواده ها معمولا قبل از رسیدن ماه مبارک رمضان ؛ مواد غذایی اولیه و مورد نیاز خود را خریداری می کنند. این فرصت را غنیمت شمرده و کودک خود را به همراه خود برای خرید ببرید و به او اجازه دهید تا خوراکی های مورد علاقه خود را انتخاب کند. تا هر شب پس از افطار و یا قبل از سحر ، آنها را میل کند.

از سختی های روزه داری سخن نگویند.

برای کودکان خود از سختی ها و تشنگی ها و گرسنگی های روزه داری توضیح ندهید و خود نیز بیاموزید که صبر و اطاعت بهتر از صبر بر عذاب است.

در این ماه خوش اخلاق تر باشید.

فرزندان باید آثار مثبت روزه داری را در خود ما ببینند و احساس کنند که روزه داری موجب خوش اخلاقی، مهربانی ، صبور بودن و فعالتر شدن می شود. متأسفانه برخی از والدین به کودکان می گویند که سر و صدا نکنید تا والدین روزه دار که گرنه هستند ف استراحت کنند. نباید روزه داری برای فعالیت کودکان مانعی ایجاد کند. علاوه بر این ضعف بدنی والدین در این ایام نباید بر رفتار آنها تاثیر بگذارد، چرا که نوعی دل زدگی و دید منفی نسبت به روزه و ماه رمضان در ذهن آنها ایجاد می شود.

برنامه ریزی برای ساعات معنوی کودک

در ایام ماه مبارک رمضان، به همراه کودکان در مراسمی مانند ختم قرآن، نماز جماعت، شب های قدر شرکت کنید تا آثار و برکات معنوی حضور در این نوع اجتماعات، کودکان خود را محروم نسازید.

همچنین اگر فرزند شما به بیدار شدن در سحر علاقه نشان می دهد، با احترام به شخصیت او ، بیدارش کنید اگر چه بیدار کردن کودک در این ساعات کمی سخت است اما برای تحقق تربیت دینی باید این مشکلات را تحمل کرد.

از کودک خود هنگام بیدار کردن بخواهید تا یکی از دوستان و اقوام را برای سحر با تلفن زدن بیدار کند ، این فرد می تواند حتی یکی از دوستان همسن و سال فرزند شما باشد.